

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrij Technisch Instituut te KONTICH

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 30502

Instelling Vrij Technisch Instituut

Directeur K. GEERINCKX

Adres Edegemsesteenweg 129 - 2550 KONTICH

Telefoon 03-457.01.38

E-mail info@vtikontich.be

Website <http://www.vtikontich.be>

Bestuur van de instelling VZW Koba Zuidkant

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SGKSO Kontich - Hove

Adres Gemeenteplein 8 - 2550 KONTICH

CLB Vrij CLB 2 Antwerpen - Middengebied

Adres Sint-Benedictusstraat 14_B - 2640 MORTSEL

Dagen van het doorlichtingsbezoek 05-12-2016, 06-12-2016, 07-12-2016, 08-12-2016, 09-12-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 09-12-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 03-02-2017

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Marc SMEULDERS

Teamleden Etienne GIELEN, Alex MAES, Greet VERHELST

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Nederlands in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)	8
3.1.1.2 Techniek in het eerste leerjaar B-stroom (leerplan D/2010/7841/020)	10
3.1.1.3 Wiskunde in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2009/7841/003)	13
3.1.1.4 Frans in tso tweede graad en derde graad (leerplannen D/2012/7841/057, D/2014/7841/008 en D/2016/13.758/016)	15
3.1.1.5 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechnica. (leerplan D/2006/0279/068)	18
3.1.1.6 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout en in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannen D/2006/0279/054 en D/2016/13.758/002, D/2012/7841/061)	20
3.1.1.7 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad (leerplan D/2012/7841/026)	25
3.1.1.8 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken. (leerplan D/2010/7841/028)	26
3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	30
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	31
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	33
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	33
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	34
4.1 Evaluatiepraktijk	34
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	37
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	41
6.1 Wat doet de school goed?	41
6.2 Wat kan de school verbeteren?	41
6.3 Wat moet de school verbeteren?	41
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	42
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	42

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 **SAMENVATTING**

Het Vrij Technisch Instituut te Kontich heeft een eerste graad met een A- en B-stroom en een bso-tso-bovenbouw. In het bso en tso biedt het VTI Kontich de studiegebieden Hout, Auto en Mechanica-elektriciteit aan. De basisopties en beroepenvelden van de eerste graad sluiten aan bij het studietoeraanbod van de bovenbouw. Het leerlingenaantal vertoont de laatste jaren een lichte stijging. De meeste leerlingen hebben een voldoende kansrijke achtergrond.

De directeur is sinds kort aangesteld en is goed vertrouwd met de visie van de school. Die visie focust op de profilering van de school als sterke STEM-school en op het welbevinden van de leerlingen en personeel. Samen met de technisch adviseur coördinator vormt de directeur het directieteam. Zij vullen elkaar goed aan. Daarnaast is het kwaliteitszorgteam een belangrijk beleidsorgaan. Het bestaat uit het directieteam, de preventieadviseur, de graadcoördinatoren en twee leraren en beslist over uiteenlopende zaken. Doordat de organisatie veeleer klein is, gebeurt veel overleg ook informeel.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school voor een aantal onderzochte vakken nog werkpunten moet aanpakken. De leerplanrealisatie voldoet niet voor Nederlands in de eerste graad in de A-stroom, Frans in tso tweede graad en derde graad, het specifieke gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechanica, het specifieke gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout en bso derde graad in de studierichting Houtbewerking en het specifieke gedeelte in tso derde graad in de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken. Voor sommige vakken ontbreekt een actuele uitrusting. Voor de andere doorgelichte vakken voldoet de leerplanrealisatie wel. Voor techniek in het eerste leerjaar van de B-stroom beschikt de school over een goede uitrusting. De school leeft de regelgeving goed na.

Voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' zijn er nog werkpunten, maar de school bewaakt dit domein voldoende systematisch. De directie en veel personeelsleden leveren inspanningen om een nette en veilige leeromgeving voor de leerlingen te creëren.

Voor de vakoverschrijdende eindtermen hanteert de school een planmatige aanpak. Zij werkt daarvoor met jaarthema's die de rode draad doorheen het schooljaar vormen. De VOET-coördinator kanaliseert alle informatie naar het registratie-instrument en stuurt projecten aan om hiaten op te vullen.

Het kwaliteitsonderzoek heeft aangetoond dat de evaluatiepraktijk een werkpunt is. In de visietekst rond evaluatie zet de school duidelijke krijtlijnen uit en een aantal ondersteunende instrumenten zijn waardevol. In het gebruik ervan zijn er nog veel verschillen en blijkt de evaluatiepraktijk te weinig doeltreffend, gelijkgericht en transparant.

De meeste personeelsleden delen de missie en de visie van het VTI Kontich. De schoolleiding heeft die visie in haar beleidsplan omgezet in concrete doelen waarop zij het hele schoolteam wil richten. Die doelen formuleert de directie nog niet tijdsgeboden, wat hun bruikbaarheid beperkt. De schoolleiding vindt kwaliteitszorg belangrijk en stimuleert zelfevaluatie om de vakgroepwerking te evalueren en te ondersteunen. Dit gebeurt met tools die de directie aanreikt. Heel wat leraren gebruiken ze nog niet voldoende doeltreffend; het ontbreekt aan de juiste vorming hierover. Voor een heel wat aspecten krijgen de vakgroepen de verantwoordelijkheid. De directie wil hun werking beter ondersteunen en opvolgen in de toekomst.

De onderwijsinspectie besluit met een gunstig advies, beperkt in de tijd voor de vakken die hierboven vermeld staan. De school moet de vermelde werkpunten verbeteren en ze worden binnen drie jaar opgevolgd.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Nederlands, wiskunde	
Graad 1 B	techniek	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Nederlands, wiskunde	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Nederlands, wiskunde	
Graad 2 BSO Hout		specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Basismechanica		specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektromechanica	Frans	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Frans	
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Frans	
Graad 3 BSO Auto	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Houtbewerking	project algemene vakken	specifiek gedeelte
Graad 3 BSO Lassen-constructie	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken	Frans	
Graad 3 TSO Elektromechanica	Frans	
Graad 3 TSO Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken	Frans	specifiek gedeelte

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Nederlands in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/016)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is niet voldoende afgestemd op de eindtermen die de ontwikkeling van de taalvaardigheden als uitgangspunt nemen. De evaluatiepraktijk is te sterk gericht op de component taalbeschouwing. De leerbegeleiding ondersteunt het onderwijsleerproces.

Onderwijsaanbod	De vakgroep richt zich in het onderwijsaanbod te eenzijdig op de component taalbeschouwing. Ze baseert zich voor deze keuze onvoldoende op de eindtermen en de leerplandoelstellingen. De ontwikkeling van de taalvaardigheden vormt niet in voldoende mate de kern van het leerproces.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het leerwerkboek is de leidraad voor het uitzetten van het leerprogramma. Meestal is het vertrekpunt een gevarieerd aanbod aan teksten. De leesvaardigheid komt hierdoor voldoende aan bod. De leerlingen leren aan de hand van tekstanalyse de tekststructuren en de tekstopbouw ontdekken. Ze leren hierbij gebruik te maken van de ondersteunende strategieën. De ontwikkeling van de kijk- en luistervaardigheden krijgt weinig structurele aandacht. Tijdens de lessen zijn er wel veel luisterkansen, maar een doelgerichte aanpak ervan ontbreekt. De receptieve vaardigheden vormen vaak het vertrekpunt voor het aanreiken van diverse aspecten van de spelling en de spraakkunst.

De taalbeschouwing neemt een behoorlijk groot deel van de beschikbare onderwijstijd in beslag. De vakgroep beschouwt dit onderdeel van het programma te veel als doel op zich. Ze maakt niet voldoende gebruik van de mogelijkheden om de leerlingen de ingeoefende taalbeschouwing en strategieën te laten inzetten in vaardigheidsoefeningen in authentieke en betekenisvolle contexten. De vakgroep biedt onvoldoende uitdagingen aan de leerlingen om zich te bekwaamen in productieve taalopdrachten op het structurerende en het beoordelende verwerkingsniveau. De spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheden staan niet voldoende op de voorgrond.

De vakgroep neemt initiatieven rond het genietend lezen en de aanzet tot de literaire competentie. De leerlingen krijgen elk leerjaar een aantal leesopdrachten, verbonden aan een verwerking. Deze opdrachten bieden kansen om een koppeling met productieve taalvaardigheden op te zetten.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk is te sterk gericht op de component taalbeschouwing en stemt hierdoor onvoldoende overeen met de leerplanvisie en -doelstellingen. De vakgroep heeft te weinig zicht op het bereiken van de diverse, vooral taalvaardigheidsgerichte, doelstellingen uit het leerplan. Het overheersen van de taalbeschouwing uit zich in de frequentie van de evaluatie en in de puntenverdeling. Binnen de vaardigheidsevaluatie krijgt de leesvaardigheid het grootste aandeel toegekend. Luisteren en spreken worden weinig geëvalueerd. De schrijfvaardigheid komt wel aan bod. Omdat de criteria voor de beoordeling ervan vaak ontbreken, mist dit aspect de nodige doelgerichtheid.

De huidige evaluatiepraktijk besteedt te weinig aandacht aan het procesmatig karakter van taalverwerving. De vorderingen en de tekorten van de leerlingen worden niet voldoende in kaart gebracht. De school reikt een sjabloon aan om na elke overhoring te reflecteren en mogelijkheden tot remediëring en bijstellingen aan te reiken. Omdat dit instrument niet efficiënt wordt gebruikt, mist het zijn doel.

De vakgroep maakt over het algemeen gebruik van een verzorgde en heldere vraagstelling. Ze zorgt voor een duidelijke weergave van de puntenverdeling op de verschillende onderdelen van testen en examens. Ze hanteert echter geen vaste afspraken over een evenwichtige puntenverdeling tussen de leerplancomponenten. Voor sommige opdrachten zijn de beoordelingscriteria onvoldoende transparant voor de leerlingen. Scorewijzers voor de evaluatie van de productieve vaardigheden worden zelden gebruikt. De vakgroep wil op dit vlak meer gelijkgerichtheid creëren.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De uitrusting voldoet grotendeels aan de vereisten van het leerplan. Het vaklokaal beschikt over een computer, een beamer en een internetverbinding. De middelen tot visuele ondersteuning van de lessen worden regelmatig aangewend. De leerlingen kunnen woordenboeken en naslagwerken raadplegen. De vakgroep wil werk maken van de uitbouw van een leeshoek.

Voor het inoefenen van de ICT-vaardigheden zijn computerlokalen ter beschikking. Het gebruik van ICT tijdens de lessen is over het algemeen weinig ingeburgerd. De vakgroep gebruikt het elektronische leerplatform van de school onder andere in het kader van de leerbegeleiding en ook als communicatiemiddel.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Bij de aanvang van het schooljaar brengt de school de talige situatie van de leerlingen in kaart met een genormeerde toets. Met deze informatie kan de vakgroep gericht inspelen op de individuele noden van de leerlingen. In de praktijk worden echter weinig mogelijkheden tot differentiatie en tot een leerpakket op maat aangewend. In de tweede helft van het schooljaar leggen de leerlingen de genormeerde toets opnieuw af om hun vorderingen in kaart te brengen. De doorstroming van de verzamelde gegevens naar de andere vakken gebeurt niet systematisch. De school wil toekomstgericht meer inzetten op de ondersteuning van de leraar als taalleerkracht.

Op preventief vlak scheppen de leraren een aanmoedigend, veilig en respectvol klasklimaat. Ze zetten hun leerlingen aan tot het gebruik van Algemeen Nederlands en tot taalzorg. Ze wenden regelmatig aspecten van ‘leren leren’ en van leerstrategieën aan ter ondersteuning van de taalopdrachten. De vakgroep controleert in beperkte mate de leerlingennotities en legt de verantwoordelijkheid hiervoor bij de leerlingen via het gebruik van correctiesleutels.

De school verzamelt centraal gegevens over leerlingen met leermoeilijkheden in het leerlingvolgstelsel. De leraren hebben aandacht voor de aspecten van de brede basiszorg en de verhoogde zorg. Dit doen ze via diverse ondersteunende maatregelen. Differentiatie krijgt hierin nog te weinig een plaats; de vakgroep zit hier nog in een ontwikkelingstraject. Taalactiverende werkvormen zijn in beperkte mate aanwezig, traditionele werkvormen overheersen. Op curatief vlak geven minder goede resultaten aanleiding tot remediëring. Die zijn gericht op taalbeschouwelijke elementen en minder op de vaardigheden. De leerlingen leren nog onvoldoende om in de eerste plaats zelf hun taalfouten bij te sturen en de taalregels actief toe te passen.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroep heeft verschillende formele en informele bijeenkomsten en behandelt organisatorische en pedagogisch-didactische onderwerpen. Ze schrijft de resultaten van de formele bijeenkomsten neer in een vast te hanteren sjabloon. Via dit sjabloon en een aantal algemene richtlijnen wil het schoolbeleid erover waken dat de vakgroep het overleg kwantitatief en kwalitatief op professionele wijze voert. Het schoolbeleid spoort de vakgroep aan om op basis van kwaliteitszorg te werk te gaan. De concretisering van dit kwaliteitsgericht denken is in ontwikkeling. De schoolleiding bewaakt hierop aansluitend niet voldoende de afstemming van de afspraken op de onderwijspraktijk. Een te beperkte leerplangerichtheid is het gevolg. De leraren hebben inzicht in de leerplandoelstellingen, maar er is nog nood aan een grondige leerplanstudie. In het kader van externe professionalisering is het aantal gevolgde navormingen veeleer beperkt.

3.1.1.2 Techniek in het eerste leerjaar B-stroom (leerplan D/2010/7841/020)

Voldoet

Het onderwijsaanbod is voldoende afgestemd op de ontwikkelingsdoelen. Er is een aanzet om de evaluatie valide te maken. De materiële uitrusting is heel goed om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het lerarenteam slaagt erin om de ontwikkelingsdoelen volledig aan te bieden, aangepast aan het beheersingsniveau van de B-stroom. De verkenningsgebieden hout, elektriciteit, kunststof, metaal en voeding maken deel uit van het lesprogramma. De school respecteert grotendeels de richtgetallen, die het leerplan vooropstelt, voor de dimensies ‘begrijpen’, ‘hanteren’ en ‘duiden’. De competenties met betrekking tot informatie- en communicatietechnologie zijn in het aparte vak ICT opgenomen en komen eerder sporadisch voor in het vak techniek.

De algemene leerplandoelstellingen krijgen een centrale plaats in de onderwijspraktijk. De leraren stimuleren het probleemoplossend leren denken en handelen, via een ruim aanbod van doe-opdrachten. Ze vergroten het zelfvertrouwen bij de leerlingen en hebben aandacht voor attitudevorming. De bekommernis voor de veiligheid van iedere leerling is opmerkelijk. De aanpak van het lerarenteam bevordert het creëren van een aangenaam leef- en leerklimaat.

De verkenninggebieden die een raakvlak hebben met het studieaanbod van de tweede en derde graad, komen vrij expliciet aan bod. De beperkte opname van het verkenninggebied 'voeding' verstoort enigszins het evenwichtig aanreiken van de ontwikkelingsdoelen.

De meeste projecten zijn zinvol en zetten de leerlingen aan om creatief om te gaan met diverse materialen en verbindingstechnieken. Het technisch proces is in elk project sterk aanwezig. Het gebruik en het realiseren van technische systemen maken deel uit van de pedagogisch-didactische methodiek die de leraren hanteren. De moeilijkheidsgraad is gradueel opgebouwd. De leraren borgen de horizontale samenhang. Het lanceren van nieuwe en originele oefeningen is een aandachtspunt.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

De grootte van de klasgroep is ideaal om functioneel te kunnen werken aan de onderwijsdoelen. Ze biedt lescomfort aan de leraren. Doorgaans is het vak techniek evenwichtig geprogrammeerd in clusters van twee lestijden. De twee losstaande lestijden in het lessenrooster zijn weinig zinvol om praktische oefeningen op te starten.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting is een voorbeeld van goede praktijk. De werkplaats is goed ingericht om verschillende aspecten van het vak techniek te realiseren. De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen voor de leerplanrealisatie. In uitzonderlijke gevallen kunnen de leraren een beroep doen op de apparatuur van de technische afdelingen van de bovenbouw. Voor projecten die kaderen binnen het verkenninggebied voeding maakt de school gebruik van de infrastructuur en de leermiddelen van een andere school. De school heeft meerdere computerklassen om ICT aan te reiken.

De machines beschikken over leesbare veiligheidsinstructiekaarten die aangepast zijn aan het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De afbakening van de machinezone dient nog te gebeuren. Tijdens de leeractiviteiten is er aandacht voor het ergonomisch werken.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert voor permanente evaluatie die op het rapport als dagelijks werk is weergegeven. De evaluatie bestrijkt zowel de praktische vaardigheden als de attitudes en sociale vaardigheden. De leerlingen leggen ook een eindproef af die inhoudelijk slechts enkele basisvaardigheden omvat. De eindproef neemt een volume in van 9 % van het totale aantal punten van het eindrapport. De scores voor het vak techniek zijn doorgaans goed en illustreren dat de leraren de ontwikkelingsdoelen sterk nastreven.

Volgens de visietekst van de vakgroep is zowel het proces als het product een onderdeel van de evaluatie, maar de nadruk ligt voornamelijk op het proces. Tijdens het evalueren krijgen kennis, verworven inzichten, vaardigheden, competenties, vakgebonden en vakoverstijgende attitudes voldoende aandacht.

De leraren evalueren hoofdzakelijk elementen die nauw verbonden zijn aan de realisaties die de leerlingen maken. Het raakvlak met de ontwikkelingsdoelen is wel herkenbaar, maar niet nadrukkelijk aanwezig. De evaluatie is in ieder fase van het technisch proces binnen de verkenninggebieden sterk opgenomen.

De gebruikte criteria zijn niet altijd duidelijk om de evaluatiepraktijk voldoende transparant te maken of om de zelfevaluatie beter aan te sturen. De vragen op de toetsen hebben veelal een kennisgericht karakter. Meerdere vragen passen beter bij de evaluatie van de praktische uitvoering. De leerlingen zijn bij het evaluatieproces betrokken door het invoeren van zelfevaluatiemomenten en ze krijgen feedback van de leraren. Het is niet duidelijk wat de meerwaarde van de eindproef is.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leerlingen beschikken over zeer verzorgde projectbundels die aangepast zijn aan het beheersingsniveau van de B-stroom en het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. De gehanteerde lesstructuur is duidelijk en transparant. De leraren schenken aandacht aan een duidelijke en heldere instructietaal in de lessen en in de projectbundels. De openheid van het atelier laat activerende werkvormen toe en biedt de leerlingen de mogelijkheid om aan verschillende oefeningen tegelijk te werken. Het authentieke didactisch materiaal zet de leraren aan om hun lessen aanschouwelijk te onderbouwen.

De onderwijspraktijk kenmerkt zich door het creëren van een assessmentcultuur, waarbij de leraren het leerproces, het geven van inzichten en de leerlingbetrokkenheid niet uit het oog verliezen. De leraren zijn attent voor de noden van de leerlingen. In de werkplaats zijn veel projecten tentoongesteld, maar een beeld van de grote diversiteit van technische beroepen ontbreekt.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De leraren komen regelmatig samen om vakinhoudelijke aspecten te bespreken. De verslaggeving is zeer beperkt en geeft eerder een bescheiden beeld van de vakgroepwerking. Zowel pedagogisch-didactische thema's als vaktechnische onderwerpen staan geagendeerd. Het is echter niet duidelijk of deze items met diepgang worden uitgeklaard. Het maken van afspraken over de lespraktijk en het pedagogisch-didactisch handelen gebeurt eerder informeel. De directie stimuleert de leraren om via tools de vakgroepwerking te sturen en te evalueren, maar de doeltreffendheid is te beperkt.

De visietekst van de vakgroep bevat voornamelijk inhoud over het werkplaatsreglement en interne afspraken. Het aantal gevolgde nascholingen is beperkt.

3.1.1.3 Wiskunde in de eerste graad in de A-stroom (leerplan D/2009/7841/003)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen op een evenwichtige wijze en met het vereiste beheersingsniveau aan bod. De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerlingen de leerplandoelstellingen bereiken. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De vakgroep biedt de meeste leerplandoelstellingen met voldoende diepgang aan. De verdeling van de lestijden over getallenleer en meetkunde is evenwichtig, zowel over het leerjaar als over de graad. Het aanbod is samenhangend. Het ontwikkelen van reken-, meet- en tekenvaardigheden komt in ruime mate aan bod. De denk-, redeneervaardigheden en probleemoplossende vaardigheden komen aan bod, maar beperkter in de lesgroepen met minder lestijden wiskunde.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De school biedt wiskunde met twee snelheden aan. De leerlingen die willen doorstromen naar studierichtingen met een zwaar pakket wiskunde, krijgen in de eerste graad meer lestijden wiskunde aangeboden dan de andere leerlingen. De school doet dit vanuit de zorg om de leerlingen goed voor te bereiden op de tweede en de derde graad. Hierdoor krijgen de leerlingen met minder aanleg voor wiskunde echter minder tijd dan de anderen om de basisdoelstellingen uit het leerplan te beheersen. De realisatie van het leerplan staat daardoor onder druk in deze lesgroepen.

De leraren schenken minder aandacht aan taalvaardigheid waardoor het verwoorden van begrippen, eigenschappen en oplossingsstrategieën weinig expliciete aandacht krijgt. Hierdoor biedt de vakgroep een aantal leerplandoelstellingen niet op het vereiste beheersingsniveau aan (leerplandoelstellingen G28, G30, G31, G32, G33, M1, M36, M39, M51). De leraren laten het leerboek primeren op het leerplan. Sommige basisleerinhouden zijn veeleer verdieping en omgekeerd.

Uitrusting De uitrusting voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. De lokalen zijn voldoende ruim en uitgerust met een computer en beamer. De leraar zet deze middelen voornamelijk in voor demonstraties en de projectie van het leerwerkboek. De school beschikt in een aantal lokalen over extra computers voor de leerlingen.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De leraren gebruiken het digitale platform dat bij het leerboek hoort. Zij zetten ook de elektronische leeromgeving in om de leerbegeleiding buiten de lestijden te ondersteunen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is voldoende valide. De toetsen zijn representatief voor wat er in de klas gebeurt. De lacune in het aanbod (het verwoorden van de wiskundetaal) vertaalt zich daardoor in de evaluatie. De vakgroep maakt afspraken over de puntenverdeling van de basis- en de verdiepingsleerstof. De leraren stemmen de toetsvragen onvoldoende af op het beheersingsniveau (basis en verdieping) van de leerplandoelstellingen.

De leraren nemen toetsen af via een opgelegd sjabloon waarop bij elke vraag de puntenverdeling en het beheersingsniveau (elementair, basis of verdieping) vermeld zijn. Ook de geëvalueerde leerplandoelstellingen staan op de toets. Er zijn verschillen in de manier waarop de leraren dit document hanteren. Hierdoor is de evaluatie beperkt transparant.

De beoordeling gebeurt door middel van gespreide evaluatie en een eindproef. De leraren bevragen in de eindproef de eindtermen die belangrijk zijn voor de volgende leerjaren. De leerlingen die vier wekelijkse lestijden wiskunde volgen, kunnen op de eindproef kiezen om de verdiepingsvragen al dan niet te beantwoorden. Dat is niet het geval bij de gespreide evaluatie, waar deze leerlingen enkel basisleerstof aangeboden krijgen. De vakgroep maakt een duidelijk onderscheid tussen de evaluatie van basis- en verdiepingsleerstof bij het toekennen van de attesten. Om een advies te formuleren, gebruiken de leraren de score op de verdiepingsvragen. Op het rapport zijn de resultaten voor basis en verdieping niet apart vermeld, waardoor het advies niet altijd transparant is.

De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakgebonden attitudes in de evaluatie op te nemen. Op vakgroep- en schoolniveau maakten de leraren hierover nog geen sluitende afspraken. Ze hanteren geen objectieve criteria om de attitudes te meten.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De sfeer in de lessen is rustig en gericht op leren. Het leerproces verloopt overwegend interactief. De leraar stuurt sterk de les en werkt weinig aan het correct laten gebruiken van de wiskundetaal door de leerlingen. De leerlingen met specifieke noden kunnen gebruik maken van sticordi-maatregelen (stimuleren, compenseren, remediëren, differentiëren en dispensereren).

Op het elektronische platform staan verbeterleutels, leerstofoverzichten en extra oefeningen. De expliciete koppeling van de preventieve leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' komt nog onvoldoende tot uiting. Tijdens een extra lesuur krijgen de leerlingen individuele leerbegeleiding. De leerlingen nemen hieraan vrijblijvend of de leraren nodigen hen uit.

Alle leraren nemen de curatieve leerbegeleiding ter harte. Op het einde van elke toets vullen de leerlingen een korte zelfevaluatie in. Nadien krijgen ze feedback op de behaalde resultaten, eventueel gekoppeld aan remediëringsoefeningen. De vakgroep maakt hierover weinig afspraken waardoor de aanpak verschilt per leraar. De doeltreffendheid van de remediëring is onduidelijk.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen van de eerste graad te prikkelen, neemt de school deel aan de wiskundeolympiades.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De samenstelling van de vakgroep is de voorbije jaren vaak veranderd. De leraren zijn gedreven en streven een sterke wiskundige vorming na. Er is geregeld informeel overleg. De pedagogische begeleidingsdienst ondersteunt de vakgroep op geregelde tijdstippen. Tijdens de laatste schooljaren hebben de meeste leraren een aantal nascholingen gevolgd. De implementatie van deze expertise binnen de vakgroep gebeurt nog onvoldoende.

Door het beperkt aantal leraren is het vakoverleg voornamelijk graadoverschrijdend. Toch werken de leraren weinig doeltreffend samen over onderwerpen als een gelijkgerichte leerbegeleiding en differentiatie. De vakgroep is onvoldoende bezig met het uitzetten van horizontale en verticale leerlijnen. Een grondige leerplanstudie is aan de orde voor wat betreft het beheersingsniveau en de aandacht voor vakgebonden attitudes.

3.1.1.4 Frans in tso tweede graad en derde graad (leerplannen D/2012/7841/057, D/2014/7841/008 en D/2016/13.758/016)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is niet voldoende afgestemd op het leerplan, waarin de communicatieve competenties centraal staan. De evaluatiepraktijk is onvoldoende representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsorganisatie
*Organisatie curriculum
 Samenstelling klasgroepen*

Een aantal aspecten binnen de onderwijsorganisatie belemmerden vorig schooljaar een vlot verloop van het curriculum. Zowel het onderwijsaanbod als de evaluatiepraktijk is hierdoor verstoord.

De lessen Frans gingen pas in de loop van de maand oktober 2015 van start. Bovendien was er nadien in sommige klassen regelmatig lesuitval omwille van stage en extramurale activiteiten. Het gevolg was een onvolledig onderwijsaanbod in een aantal klassen.

Voor de meeste lessen zijn de leerlingen vanuit de verschillende studierichtingen gegroepeerd per leerjaar. Het aantal leerlingen per klasgroep is hierdoor vaak behoorlijk hoog, wat een communicatieve lesaanpak niet bevordert. Daarnaast is de basiskennis van en de interesse voor het Frans behoorlijk uiteenlopend tussen de studierichtingen en tussen de individuele leerlingen.

De lesopdrachten van de leraren zijn behoorlijk gevarieerd en vergen hierdoor veel voorbereiding en opvolging. Een van de leraren hernam vorig jaar haar lesopdracht na enkele schooljaren afwezigheid.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderwijsaanbod is niet voldoende gericht op de communicatieve doelstellingen van het leerplan en op de visie op de eindtermen. Binnen het curriculum ligt de nadruk te sterk op de woordenschat en de grammatica, die vaak buiten een functionele context zijn aangereikt. Hierdoor is het aanbod niet volledig en niet voldoende evenwichtig samengesteld. De interesse en de motivatie van de leerlingen voor het vak zijn vaak laag.

De leerlingen krijgen slechts sporadisch kansen om de leerplandoelstellingen op het beschrijvende en het structurerende verwerkingsniveau in te oefenen. Vaak primeert de reproductie van woordenschat en grammaticale items. De leerplandoelstellingen voor spreken en gesprekken voeren komen te weinig aan bod. Voor de luistervaardigheid krijgen de leerlingen tijdens de les wel voldoende oefenkansen omdat de leraren consequent het Frans als doeltaal gebruiken. De leraren verbinden hier echter geen systematisch vaardigheidsonderwijs aan dat afgestemd is op de leerplandoelstellingen voor de luistervaardigheid.

Het verwerven van woordenschat en grammatica gebeurt te weinig op een functionele basis. De te beheersen woordenschat staat niet voldoende in functie van de uitvoering van taaltaken. De afstemming op en de verbondenheid met lees- en schrijfopdrachten is te beperkt. De keuze van taalgebruikssituaties en het authentieke karakter van hun uitwerking staan te weinig op de voorgrond. De leerlingen krijgen ook te weinig oefenkansen om strategieën te leren inzetten die hen helpen om taaltaken doeltreffend uit te voeren. De interesse en de motivatie van de leerlingen voor het vak zijn vaak laag.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De materiële voorzieningen beantwoorden aan de vereisten van het leerplan. De leraren beschikken over materiaal om de lessen auditief en visueel te ondersteunen. De leerlingen krijgen binnen de lessen weinig kansen om ICT aan te wenden ter ondersteuning. Via het elektronische platform van de school reiken de leraren hun wel mogelijkheden aan om de aangereikte leerstof te verwerken of met meer diepgang in te oefenen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Het overwicht van de kenniscomponent (woordenschat en grammatica) komt ook in de evaluatiepraktijk terug. De frequentie van de evaluatie is bovendien behoorlijk laag. Uit de rapporten blijkt vaak een onvoldoende evenwicht tussen de kenniscomponent en de vaardigheden en tussen de verschillende vaardigheden onderling. Hierdoor kan de vakgroep geen voldoende representatief beeld van het kennen en het kunnen van de leerlingen verkrijgen.

De leraren gebruiken weinig authentieke taaltaken om de kenniscomponent te evalueren. Woordenschat en grammatica bieden ze meestal wel contextueel of situationeel aan, maar de vraagstelling is veelal gesloten. Reproductieve vragen krijgen een te groot gewicht. De leerlingen krijgen nauwelijks vragen op het beschrijvende of het structurerende verwerkingsniveau. De eindproef is wel van een degelijk niveau en ze is gericht op de diverse taalvaardigheden. Deze eindproef is opgevat als een project waaraan de leerlingen tijdens de laatste weken van het schooljaar kunnen werken. Elk leerjaar krijgt een eindproef op maat. De opdrachten zijn voldoende uitdagend en communicatief gericht. Deze eindproeven zijn afgestemd op het vereiste verwerkingsniveau. Voor de beoordeling ervan zijn transparante criteria en beoordelingsfiches in gebruik. Vorig schooljaar zijn het gebruik van deze fiches en de globale evaluatie van de eindproeven echter niet vlot verlopen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren nemen zowel de preventieve als de curatieve leerbegeleiding met toewijding op. Ze besteden aandacht aan de basiszorg voor alle leerlingen en de verhoogde zorg voor leerlingen met bijzondere noden. De leerlingen krijgen ondersteuning en structuur tijdens de lessen. De leraren leveren inspanningen om hen in een veilige leef- en leeromgeving les te laten volgen. Op het elektronische leerplatform vinden de leerlingen studietips en bijkomend materiaal om hun kennis van woordenschat en grammatica duurzamer te verankeren.

De aandacht voor leerstrategieën is vrij beperkt. Ondersteunde leermiddelen voor grammatica en woordenschat integreren de leraren onvoldoende expliciet in het onderwijsleerproces om de (leer-)autonomie van de leerlingen te verhogen. De leerlingen kunnen reflecteren over hun inzet voor en de resultaten van hun toetsen, maar die reflectie blijkt geen systematische input te geven om het leerproces verder op te volgen en te sturen. Het aanwenden van differentiatie en remediëring binnen de lessen blijkt niet eenvoudig. Naschools is er wel een aanbod voor remediëring.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep is zelfkritisch. De leraren zijn zich ervan bewust dat het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk niet voldoende aansluiten op de leerplannen. Dit schooljaar zijn een aantal initiatieven genomen om de nodige bijstellingen aan te brengen. De vakgroep neemt deel aan netwerkvergaderingen met andere scholen en tracht zo de interne deskundigheid te bevorderen.

3.1.1.5 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechanica. (leerplan D/2006/0279/068)

Voldoet niet

De leerlingen realiseren het leerplan onvoldoende. De evaluatie is niet valide.

Onderwijsaanbod Het aanbod is onvoldoende geïntegreerd. Het leerplan, dat al tien jaar in voege is, stelt duidelijk dat projectwerk moet primeren. Het leerplan vraagt dat kennis, attitudes en vaardigheden tegelijk aangeleerd en ingezet worden in functie van realisaties. In de praktijklessen gebruiken de leerlingen projectbundels. Daarin staan alle werkstuktekeningen en samenstellingstekeningen, maar zijn geen verwijzingen opgenomen naar de andere deelvakken. Deelvakken zoals technologie en theoretische mechanica blijven nog te veel los van de praktijk.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leraren volgen een leerboek, maar dat leerboek biedt te veel theoretische verdieping en sluit niet voldoende aan bij de praktijkprojecten. De theorie blijft geïsoleerd. De leeractiviteiten en de evaluatie richten zich niet naar het juiste beheersingsniveau. Voor basismechanica geldt dat de leraren de vereiste kennis enkel aanleren als die nodig is om de praktijkprojecten te kunnen realiseren. Het deel 'de eigen werkzaamheden situeren in het geheel van de planning en de organisatie' krijgt nagenoeg geen expliciete aandacht.

De leraren gebruiken niet consequent hun eigen persoonlijke beschermingsmiddelen en verhinderen daardoor dat de leerlingen het belang inzien van de doelen die daarmee verband houden. De leraren ontwikkelen zodoende onvoldoende een veiligheidscultuur. De leerlingen gebruiken geen geschikte gehoorbescherming wanneer zij luidruchtige plaatbewerkingen uitvoeren.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De leerlingen werken aan hun praktijkopdrachten in een werkplaats die voldoende uitgerust is met conventionele machines, werkbanken en gereedschap. Er is genoeg materiaal voorhanden om goede projecten uit te voeren. In de werkplaats is geen theoriehoek met stoelen en banken en zijn geen computers voor opzoekwerk of het bewerken van digitale of papieren formulieren. Dat maakt het moeilijk om de theoretische leeractiviteiten goed te integreren.

De vaklokalen waar de leerlingen de theoretische vakken volgen, zijn uitgerust met een computer en projector om de lessen te ondersteunen met audiovisueel materiaal. Die uitrusting is nog maar heel recent ter beschikking gesteld en het gebruik is nog geen gewoonte in de lessen. In het theorielokaal voor mechanica is te weinig didactisch materiaal om de lessen aanschouwelijk te maken. In het vaklokaal elektriciteit is wel voldoende didactisch materiaal en trachten de leraren meer inductief te werken.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Het onevenwicht, de hiaten en de te sterke nadrukken in het aanbod, keren ook terug in de evaluatie. Gezien het geringe belang dat de leraren aan het proces hechten, lijkt de evaluatiepraktijk het meest op gespreide evaluatie. Op het eind van het schooljaar geven de leraren nog een eindtoets voor de meeste deelvakken. De leerlingen scoren vaak zeer slecht op die eindtoetsen. Het is dan echter te laat om nog te remediëren. De meerwaarde van die eindtoetsen is gering in het leerproces.

De leraren noteren de resultaten van overhoringen in hun elektronische puntenboek op het schoolplatform. De leerlingen en de ouders krijgen daar inzage in.

Door de vakken te scheiden, gaan de leraren op toetsen en eindproeven naar theoretische kennis peilen zonder duidelijke context. Zij toetsen daarmee het verkeerde beheersingsniveau en laten begrippen, eigenschappen en procedures beschrijven zonder dat die in een praktijksituatie voorgesteld worden.

Het gewicht van de eindtoetsen is niet duidelijk gecommuniceerd. Leraren en leerlingen zijn zich niet bewust van het belang ervan in de deliberatie. Suggestieve vragen zetten leerlingen soms op het verkeerde been. De resultaten op de eindproeven zijn behoorlijk uiteenlopend. Veel leerlingen slagen niet en sommigen scoren zelfs minder dan 25%. De leraren verbinden daar veel te weinig conclusies aan.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De taal in de opdrachten van overhoringen is niet altijd foutloos. De leraren verbeteren niet altijd taalfouten in de antwoorden van de leerlingen. Bij sommige overhoringen zit een sjabloon waarop de leerling een voorspelling kan maken van zijn resultaat. De leraar kan ook feedback geven. Meestal is dat beperkt tot een aanmoediging of een vermaning. Zelden staat er een concreet remediërvorstel. Het is niet duidelijk wat er met de verwerkingen van deze resultaten gebeurt.

De leraren moedigen de dialoog aan tussen de leerlingen. Ze stimuleren hen om de school- en vaktaal te ontwikkelen. Ze geven veel en duidelijke mondelinge instructies. De leerboeken zijn veeleer van een moeilijker talig niveau. De leraren hebben oog voor de taalbarrières die kunnen ontstaan.

De leraren creëren een veilig en uitnodigend klimaat waarin de leerlingen zich kunnen ontplooien. De ondersteunende rol die de leraren waarmaken en hun bekommernis voor het welzijn van hun leerlingen, zijn een grote meerwaarde in hun schoolloopbaan.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

Uit het registratiedocument dat de directie hanteert, blijkt dat de leraren allemaal nascholen. De onderwerpen variëren van pedagogische thema's tot vaktechnische nascholingen.

De directie geeft het formele vakgroepoverleg vorm door een minimale vergaderfrequentie van drie vergaderingen per jaar op te leggen. Voor die vergaderingen is een sjabloon voor de verslagen voorhanden. De directie stelt vaste agendapunten voor. De verslaggeving is eerder beknopt, maar toont wel aan dat de vakgroep overlegt over organisatorische, pedagogische en didactische thema's.

De tools die de directie aanreikt om voor kwaliteitsborging te zorgen, worden zo minimaal ingevuld, dat ze eerder een ballast betekenen dan een meerwaarde. Een reflectie-oefening is hier zeker aan de orde. Het vakmanschap en de betrokkenheid van de leraren zijn belangrijke handvaten om met een goede ondersteuning door de directie de aangeduide werkpunten aan te pakken.

3.1.1.6 Specifiek gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout en in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannen D/2006/0279/054 en D/2016/13.758/002, D/2012/7841/061)

Voldoet niet

De school kan niet aantonen dat de leerlingen de leerplandoelstellingen volledig en evenwichtig bereiken. De leermiddelen zijn onvoldoende om de leerplanrealisatie te ondersteunen. De evaluatiepraktijk is niet voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Ondanks het vakkundig lerarenteam, slaagt de school er niet in om de doelstellingen volledig en grotendeels volgens de visie van het leerplan te implementeren. Ze kan de bereikte competenties per individuele leerling niet aantonen.

Het geïntegreerd projectmatig werken vormt het fundamentele uitgangspunt van het leerplan, maar dit komt in het onderwijsaanbod onvoldoende tot uiting. De wisselwerking tussen de tekenvaardigheden, de theoretisch-technische inhouden en de praktische competenties, eigen aan een project, gebeurt niet expliciet. De onderdelen vormen geen samenhangend geïntegreerd geheel.

De zelfontwikkelde projectbundels starten hoopvol met een overzicht van enkele leerplandoelstellingen, maar verder gebeurt daar weinig mee. De opgenomen bewerkingsvolgorde is niet met de essentiële vaktechnische informatie uitgeschreven. Ze is niet onderbouwd met illustraties of foto's om achteraf als ondersteuning te kunnen dienen. De teksten in de projectbundels verwijzen telkens naar de pagina's van een leerboek, waarvan meerdere hoofdstukken inhoudelijk gedateerd zijn. Deze thema's omschrijven vooral algemene technische aspecten en zijn niet op maat van het project dat de leerlingen realiseren. De systematiek ontbreekt om bij het aanbieden van nieuwe vaardigheden diepgang te brengen in het dossier. Talrijke projectbundels stemmen onvoldoende overeen met wat de leerlingen in de praktijk maken. Door het overaanbod van extra oefeningen en opdrachten is het moeilijk om de essentie van het leerplan te bewaken.

Desondanks zijn de praktische realisaties meestal van een behoorlijk niveau. De kwaliteit van de constructies en de afwerking is verschillend per leerling. De leraren bewaken het bso-profiel van de opleiding goed. Ze bouwen doorgaans de verticale leerlijn, gebaseerd op de moeilijkheidsgraad van de oefeningen, gradueel op. De opdrachten zijn aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Er is een gezond evenwicht tussen manueel tekenen en CAD (Computer Aided Design).

In de tweede graad krijgen de leerlingen tal van basisvaardigheden aangeleerd. De oefeningen zijn functioneel ontwikkeld om de leerlingen milieubewuster te maken en zorgzaam te leren omgaan met hout. De leerlingen leren doorheen het curriculum de basismachines zelfstandig instellen en bedienen. Het accent van de opleiding ligt hoofdzakelijk op kleine interieurelementen en meubelen. De opname van hedendaagse technologieën is niet zichtbaar.

De leerlingen van de derde graad maakten de voorbije twee schooljaren geen projecten voor laagenergie- of passiefbouw. De school is pas vanaf dit schooljaar in staat om schrijnwerkoefeningen te realiseren die kaderen binnen duurzaam bouwen. Daktimmerwerk kent naast een korte kennismaking in de VDAB uitsluitend een theoretische invulling en komt niet voor in een volwaardige praktische toepassing. Het is niet duidelijk of iedere leerling een buitenraam of -deur luchtdicht en een houten binnendeur heeft geplaatst. De leraren benaderen de inzichten in de knooppunten voor bouwmethoden in hout voor laagenergie- en/of passiefprojecten slechts oppervlakkig. Het aanleren van de leerplandoelstellingen en leerinhouden over CNC/CAM-technologie (Computer Numerical Control, Computer Aided Manufacturing) is zeer beperkt en niet gekoppeld aan de gerealiseerde projecten. Ook het toepassen van afwerkingstechnieken is miniem. De leerplandoelstellingen die behoren tot de elektrische, mechanische en sanitaire begrippen, krijgen geen praktische invulling. De aandacht voor hedendaagse vormgeving en innovatie is beperkt.

De dossiers van de geïntegreerde proef (gip) zijn verzorgd uitgewerkt, maar beschrijven in de bewerkingsvolgorde nauwelijks de nieuw gebruikte technieken en constructies. De opgaven over kostprijsberekening die gebaseerd zijn op gepresteerde werktijden, behoren niet tot de verwachtingen van deze studierichting. Het vak PAV is bij de gip betrokken voor de controle op taalfouten en zinsbouw en het toepassen van de nbn-normen in het gip-dossier. Enkele weken voor de eindevaluatie van de gip krijgen de leerlingen bijsturing en suggesties voor het brengen van hun proefpresentatie.

De school organiseert één dag per week alternerende stage. Uit een steekproef blijkt dat de stageactiviteitenlijst niet op maat is van de individuele noden van de leerling. De school benut de stage te beperkt om leerplandoelstellingen te realiseren in het bedrijf. De organisatie van de stage is vrij behoorlijk.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De lessen gaan door in een verouderde infrastructuur. De conventionele basismachines zijn in aantal beperkt. Aangezien er meerdere klassen gelijktijdig les krijgen, zijn er soms wachttijden om het machinaal werk te kunnen uitvoeren. Doorgaans dragen de leerlingen de persoonlijke beschermingsmiddelen.

Een CNC-gestuurde machine, didactische elementen en gereedschappen voor de realisatie van de elektrische, mechanische en sanitaire begrippen ontbreken om alle leerplandoelstellingen te kunnen aanreiken. De veiligheid is bij enkele machines niet optimaal. Zo is de beveiliging van de lintzaagmachine ontoereikend en is de beschermkap aan de paneelzaagmachine ondoorzichtig. De raamfrezenset is bijgesteld om laagenergie ramen te construeren.

In de machinezaal staan materialen wanordelijk opgesteld die niet onmiddellijk beschikbaar moeten zijn voor de productie, maar die wel een aanzienlijke ruimte innemen en de veiligheidsrisico's verhogen. De onduidelijke afbakening van de werk- en loopzones draagt niet bij tot het creëren van een veilige werkomgeving.

De vaklokalen beschikken over multimedia en voldoende pc's om diverse ICT-vaardigheden aan te leren. Het aanwezige didactisch materiaal is zeer beperkt. Nieuwe technologieën zijn niet direct voorhanden om de lessen didactisch te onderbouwen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert voor permanente evaluatie en eindproeven. De leraren maken gebruik van verscheidene evaluatie-instrumenten en ze bevragen heel wat technische aspecten. De link met de leerplandoelstellingen is niet duidelijk. Meestal start de evaluatiepraktijk niet vanuit het leerplanconcept en zijn de doelstellingen niet het vertrekpunt. De vakgroep slaagt er niet in om de leerwinst van iedere leerling in kaart te brengen. Ze heeft geen correct zicht op de bereikte competenties. Doordat niet alle doelstellingen zijn aangeboden, mist de evaluatiepraktijk sowieso volledigheid. Het geheel van hiaten maakt de evaluatiepraktijk niet valide.

De toetsen bevatten vooral kennisvragen die onvoldoende aangepast zijn aan het beheersingsniveau van het opleidingsprofiel. Sommige schriftelijke vragen toetsen praktische vaardigheden. De toekenning van wegingscijfers gebeurt niet.

De evaluatiepraktijk is nauwelijks gebaseerd op meetbare criteria om het geheel transparant te maken. Het gebruik van diverse inschalingsmethoden, zowel in de projectenbundels als tijdens de praktijkmomenten, hypothekeert de gelijkgerichtheid van de evaluatie. De introductie van zelfevaluatie door de leerlingen is positief. Sinds een paar jaar worden de attitudes van de leerlingen opgenomen in een attest.

De evaluatie van de gip gebeurt zowel tijdens het ontwikkelingsproces als bij het afgewerkt geheel. De grote verschillen in het toekennen van scores voor het mondeling gedeelte van de gip, gegeven door de juryleden en de leraren, tonen aan dat de evaluatie niet gebaseerd is op een duidelijk afgesproken normering. Voor de evaluatie van de stage zijn verscheidene evaluatie-instrumenten van toepassing. Deze worden echter niet altijd ingevuld. De evaluatie van de stage is te weinig gericht op het evalueren van de leerplandoelstellingen.

De willekeurige en ondoelmatige invulling van de evaluatiepraktijk toont aan dat er nood is aan vorming, gevolgd door een accurate aan- en bijsturing van het beleid. De leraren zijn zoekende om hun evaluatiemethodiek inhoud en vorm te geven. Ze slagen er voorlopig niet in om te reflecteren over hun eigen onderwijspraktijk om zo voldoende diepgang te bereiken.

Rekening houdend met het opleidingsprofiel is het helemaal niet duidelijk wat de meerwaarde van de eindproeven is. Door de korte tijdsduur van de praktische eindproef is het aantal opgenomen vaardigheden sterk beperkt. Deze verscaling is bijgevolg niet meer dan een fragment van competenties die de leerlingen aanleren tijdens de realisatie van hun projecten gedurende het schooljaar.

De rapportcommentaren zijn te weinig concreet om de bereikte doelstellingen en de werkpunten weer te geven.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijsleerproces en krijgen tijdens de praktijkmomenten in de mate van het mogelijke sterke individuele begeleiding, zodat ze bijna continu en vrijwel onmiddellijk geremedieerd worden. Door de diversiteit van de opdrachten zijn de werkvormen sterk afwisselend. Ze dragen bij tot het creëren van een motiverend en aangenaam leef- en leerklimaat. De leraren zetten de leerlingen aan om zelfstandig werkgehele uit te voeren en ze spelen in op de noden van alle leerlingen. De leraren streven eveneens naar het bijbrengen van de gepaste arbeidsattitudes.

De meeste projectenbundels zijn verzorgd uitgewerkt, maar vormen nog geen geïntegreerd geheel zodat de leerlingen tijdens de uitvoering van hun project kunnen terugvallen op de gedetailleerde werkmethode waaraan kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes gekoppeld zijn. De verwijzingen naar de pagina's van een leerboek stimuleren de leerbegeleiding niet.

De vaklokalen, de montageruimte en de machinezaal zijn gescheiden om het lescomfort te verhogen, maar ze zijn helemaal niet uitnodigend ingericht. Het voorzien in actueel didactisch materiaal is een werkpunt. Daarnaast zijn er wel mogelijkheden met multimedia en ICT om de lessen aanschouwelijk te onderbouwen.

De leerlingen maken zich de vakterminologie eigen. De leraren stellen open vragen om de communicatie te bevorderen. Ze geven mondelinge feedback. De suggesties, gegeven tijdens de praktijklessen, zijn begeleidend en beïnvloeden de resultaten positief. De leerlingen krijgen ook taaladvies van de leraren PAV.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De leraren hebben regelmatig formeel of informeel overleg om zowel praktisch-technische als pedagogisch-didactische thema's te bespreken. De directie stuurt de vakgroepwerking deels aan door het aanreiken van agendapunten. Ze wil via tools de werking en het reflecteren binnen de vakgroep stimuleren. De vakverslagen zijn beperkt qua inhoud en illustreren niet dat het overleg over bepaalde thema's met diepgang gebeurt.

De vakgroep is nog zoekende om het geïntegreerd projectmatig werken beter vorm te geven. De visie om de houtafdeling een vernieuwende dimensie te geven die kadert binnen ecologisch en duurzaam bouwen, is gering. Het aantal gevolgde nascholingen is beperkt en krijgt vanuit het beleid een te weinig verplicht karakter. Er is nood aan vorming over het geïntegreerd projectmatig werken en de evaluatiepraktijk.

3.1.1.7 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad (leerplan D/2012/7841/026)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen komen voldoende en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatiepraktijk is overwegend representatief voor de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod De vakgroep kiest voor het thematisch aanreiken van onderwerpen, aangevuld met lessen over de actualiteit. De meeste thema's zijn relevant en sluiten aan bij de leefwereld en de noden van de leerlingen. De verwerking van de thema's is voldoende afgestemd op het bereik van de leerplandoelstellingen. Centraal staat het bevorderen van de zelfredzaamheid van de leerlingen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De informatieverwerving- en verwerking komen regelmatig aan bod. De leraar reikt meestal de informatie aan of laat de leerlingen brainstormen over een onderwerp. Voor het niveau van de derde graad dienen de leerlingen nog te weinig zelf het initiatief te nemen om informatie te zoeken, kritisch te beoordelen en te verwerken in uitdagende opdrachten. Hierbij worden de mogelijkheden tot ICT-integratie te zelden benut. De meeste onderwerpen zijn gericht op het maatschappelijk en ethisch bewustzijn, de actualiteit en het tijd- en ruimtewustzijn. Heel wat opdrachten zijn erop gericht de maatschappelijke weerbaarheid van de leerlingen in functionele contexten te ontwikkelen. Het bevorderen van de organisatiebekwaamheid is niet altijd afgestemd op het vereiste niveau van zelfstandigheid van uitvoering.

De taalvaardigheden zijn geïntegreerd in een aantal toepassingen en opdrachten. Vooral de taken rond de actualiteit zijn gericht op de ontwikkeling van de schrijf- en spreekvaardigheid. De leerlingen bereiden zich in het eerste leerjaar van de graad voor op de geïntegreerde proef. Een werkbundel begeleidt de uitwerking van de opdrachten die gericht zijn op structuur en taligheid. De lessen worden vaak audiovisueel ondersteund waardoor de luistervaardigheid wordt beoefend.

De functionele rekenvaardigheden zijn opgenomen in een aantal thema's. De oefeningen zijn meestal vervat in een functionele context en beantwoorden aan het vereiste beheersingsniveau. Wetenschap en samenleving komen aan bod in een aantal thema's, die doelbewust in dit kader zijn gekozen.

De vakgroep heeft samen met het vak maatschappelijke vorming een verticale leerlijn uitgezet. De school stuurt een gelijkgerichte organisatie en een kwaliteitsbewaking van de werking van de vakgroep aan. De beschikbare instrumenten hiervoor zijn richtinggevend, maar de praktische uitwerking van aandachtspunten is soms niet voldoende doeltreffend.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De materiële uitrusting voor de leraar voldoet. In het vaklokaal zijn multimedia en dataprojectie aanwezig, die het onderwijs- en leerproces visueel ondersteunen. De leerlingen kunnen gebruikmaken van naslagwerken en ondersteunende leermiddelen. Voor hen zijn echter geen computers aanwezig in het lokaal, zodat deze hulpmiddelen niet voldoende inzetbaar zijn. Andere mogelijkheden tot ICT-integratie worden niet voldoende aangewend.

Evaluatiepraktijk De evaluatie is samengesteld uit taken, opdrachten en toetsen. De koppeling ervan aan de leerplandoelstellingen gebeurt doelbewust via een vermelding op een standaardsjabloon bij elke evaluatie. Op het einde van het schooljaar moet een eindproef zorgen voor een soort synthetiserende evaluatie. De meeste evaluatieopdrachten zijn gericht op vaardigheden en functionele kennis. De punten zijn voor de leerlingen en de ouders beschikbaar via het elektronische leerplatform, zodat ze de resultaten kunnen opvolgen. Voor de meeste opdrachten zijn transparante beoordelingscriteria uitgewerkt. Toch kan de evaluatie nog groeien in doorzichtigheid en duidelijkheid.

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De vakgroep wil verder evolueren in het aanreiken van vormen van permanente evaluatie. Zelf- en peerevaluatie zullen hierin een meer nadrukkelijke plaats krijgen. In grotere opdrachten wil de vakgroep ook het proces, gekoppeld aan feedback en bijsturingen, mee in kaart brengen. De leerlingen kunnen zo hun leerverantwoordelijkheid sterker opnemen.

Leerbegeleiding De vakgroep is gericht op het bewaken van een sterk klasmanagement. Het onderwijs- en leerproces verlopen ordelijk en respectvol. Dit draagt bij tot de motivatie en een positieve leerhouding bij de leerlingen.

*Preventief
Curatief*

In het kader van leren leren en organisatiebekwaamheid leren de leerlingen gebruikmaken van stappenplannen en leerstrategieën. De leerlingen krijgen voldoende feedback op hun leerprestaties. Nochtans hanteert de vakgroep het door de school aangereikte sjabloon voor zelfevaluatie en remediëring onvoldoende efficiënt. De leraren stellen zich beschikbaar om vastgestelde leerproblemen te remediëren.

De leraren hanteren de principes van de brede zorg voor alle leerlingen. Voor leerlingen met bijzondere noden zijn de mogelijkheden tot verhoogde zorg aanwezig.

3.1.1.8 Specifiek gedeelte in tso derde graad in de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken. (leerplan D/2010/7841/028)

Voldoet niet

De leerlingen realiseren het leerplan onvoldoende. De evaluatie is niet valide.

Onderwijsaanbod De leerlingen bereiken niet alle leerplandoelstellingen en van sommige doelstellingen kan de school niet aantonen dat ze bereikt zijn. De leraren hanteren verscheidene instrumenten om te registreren aan welke leerplandoelstellingen de leerlingen werken. De informatie is versnipperd. De werkwijze laat niet toe om informatie te delen met de andere leden van de vakgroep om de integratie te bevorderen.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerplandoelstellingen rond kostprijs, planning en organisatie trachten de leraren te realiseren in het project van de geïntegreerde proef. Het deel van de geïntegreerde proef (gip) rond kostprijsberekening is in enkele bundels beperkt tot de opsomming van de prijzen en de gewerkte uren. Soms ontbreekt elke vorm van kostprijsberekening.

De leeractiviteiten in de delen ‘communicatie’ en ‘mechanische energieomzettingen en stabiliteit’ zijn verbonden aan projecten, soms ook met projecten die in de praktijklessen worden uitgevoerd. De leerlingen bereiden dan tekeningen voor van de werkstukken die ze gaan uitvoeren. De leraren breiden nog uit met verdiepingsleerstof buiten de projecten. De delen ‘materialen’ en ‘kwaliteitsbeheersing’ zijn slechts voor een gedeelte verbonden met de praktijkprojecten. Daar is nog ruimte om te groeien naar een optimale integratie.

De leerlingen van het eerste en het tweede leerjaar volgen twee weken stage. De school hanteert daarvoor een geplande lijst van stageactiviteiten. De leerlingen gebruiken die lijst in het overleg voorafgaand aan de stageperiode. De geplande activiteiten sluiten nauw aan bij de stagedoelstellingen uit het leerplan, maar de lijst is niet aangepast aan de noden van de individuele leerling. Het planningsinstrument vermeldt dat ook de leerplandoelstellingen rond ‘beroeps- en studiekeuze’ tijdens de stage behandeld moeten worden. De evaluatieformulieren tonen niet aan of die doelen ook bereikt worden. De criteria voor de beoordeling zijn voornamelijk attitudes. De stageverslagen die de leerlingen maken, tonen ook geen leeractiviteiten aan rond ‘beroeps- en studiekeuze’.

Voor een aantal leerplandelen, zoals ‘3D-metingen, pneumatica, hydraulica, elektrische schakelingen en automatisering’ gaat de school met de leerlingen naar een externe opleidingsorganisatie die zich toelegt op de vorming rond industriële technieken. De leermiddelen die zij daar gebruiken zijn up-to-date en in voldoende aantal aanwezig. Die activiteiten bieden een waardevolle uitbreiding van het curriculum.

De CNC-machines kunnen geen programma’s laden die op de computer voorbereid zijn. De leerlingen kunnen op deze manier niet in één proces een CAD-ontwerp (Computer Aided Design) omvormen met hun CAM-software (Computer Aided Manufacturing) en uitvoeren op de machines. Ze moeten met behulp van hun werkstuktekening op de console van de machine alle bewerkingen in elementaire operaties opnieuw programmeren. Dat is een leerrijke activiteit als inleiding, maar ze beperkt de complexiteit, de creativiteit en de zelfredzaamheid van de leerlingen in het vervolg van het leerproces dermate, dat een inhaalbeweging noodzakelijk is. Ze beperkt ook de bruikbare tijd op de machines. De vakgroep toont zich veranderingsbereid en zette tijdens de doorlichting al stappen om de verbinding tussen machines en computer terug te herstellen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De werkplaats is uitgerust met conventionele bewerkingsmachines. Het vraagt een volgehouden inzet van de leraren om die machines in bedrijf te houden. Zij kunnen zich daardoor soms niet volledig focussen op hun lesopdracht. Veel draaibanken zijn niet meer in staat om courante bewerkingen op de voorgeschreven snelheid uit te voeren. Leerlingen kunnen zich niet bekwamen in het gebruiken van de juiste verspaningsparameters. Zij zijn eerder vertrouwd met de aanpassingen aan de beperkingen van hun machines.

Alle veiligheidsvoorzieningen zijn wel operationeel op deze machines. De leerlingen en de leraren gebruiken hun persoonlijke beschermingsmiddelen zoals het hoort.

De leerlingen werken ook op twee CNC-freescentra en een CNC-draaibank. Dat zijn industriële machines. Ze zijn niet allen even recent, maar bieden een realistische werkomgeving voor de leerlingen. Die machines zijn uitgerust met een aansluiting om ze te verbinden met de computer, maar er ontbreken snoeren en de juiste software om de CNC-programma's naar de machines over te brengen.

In de praktijkzaal is een theoriehoek met voldoende computers om aan CAD-CAM-opdrachten te werken. In de vaklokalen voor de theorievakken zijn voldoende computers voor leraren en leerlingen. De leraren gebruiken de aanwezige projectieapparatuur om hun lessen te ondersteunen. In die lokalen is een uitgebreide uitrusting aan didactisch materiaal.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Ondanks de expliciete uitnodiging in het leerplan om contextrijke evaluaties te geven, komen er toch nog veel reproductievragen voor zonder duidelijke context. Zo worden er schriftelijke beschrijvingen van meetmethodes gevraagd in plaats van de metingen uit te voeren. De meetrapporten geven dan wel metingen, maar de interpretatie is soms niet voldoende nauwkeurig. De focus ligt te sterk op reproductie en onvoldoende op het evalueren van de gezamenlijke aanwending van kennis, vaardigheden en vakattitudes bij het maken van een realisatie.

De leraren houden in de praktijklessen drie generieke evaluatieformulieren ter beschikking van de leerlingen. Als de leerlingen een werkstuk maken dat niet op de planning staat, kunnen zij dat daarop omschrijven en laten beoordelen. Op dat formulier is een sectie voorbehouden om te noteren welke doelstellingen er met die activiteiten bereikt kunnen worden. Die procedure wordt echter niet nauwkeurig genoeg uitgevoerd om te kunnen zien hoe ver de leerling vordert met die doelstellingen. De criteria om die praktijkactiviteiten te beoordelen sluiten ook niet aan op die doelen. Het zijn vooral attitudes of te vaag omschreven productdoelen.

De leraren beoordelen op de formulieren met een cijfer van 1 tot 4. De betekenis van die scores is niet in waarneembaar gedrag omschreven. Het is voor leerlingen en leraren niet duidelijk hoe zij de schaalverdeling moeten interpreteren. Voor praktijk is er een eindtoets. De toets mikt niet op vaardigheden of attitudes, enkel op geïsoleerde kennis, terwijl de leraren het hele jaar al evaluatiegegevens verzameld hebben in een rijkere context. De meerwaarde voor het leerproces van de leerlingen is heel gering.

De evaluatie van de stage bestaat voor een deel uit attitudes. Voor de criteria zijn geen omschrijvingen gemaakt. Er is ook een afzonderlijk document met productdoelen. De criteria sluiten onvoldoende aan op de stageactiviteitenlijst die de doelen van de stage bevat.

De evaluatie van de gip is niet onderbouwd. De documenten geven enkel een eindcijfer. Van tussentijdse evaluaties is geen rapportering voorhanden. Er is wel een document ter beschikking van juryleden en leerlingen. Daarin staat de gewenste evaluatiepraktijk beschreven, met inbegrip van tussentijdse evaluaties die een duidelijk gewicht krijgen. De evaluatiedocumenten laten niet toe om die evaluatiepraktijk te staven.

De puntenverdeling staat niet op alle examens vermeld. Daardoor is het bij die examens moeilijk voor de leerlingen om in te schatten welke opdrachten belangrijk zijn in het totaalresultaat.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De leraren voegen een sjabloon toe aan de toetsen. Daarop kan de leerling zijn resultaat zelf proberen in te schatten. Naast die zelfevaluatie is er ruimte voor feedback van de leraar. De sjabloon wordt niet systematisch gebruikt om die feedback te geven. De leraar kan ook een remediëring voorstellen. Dat gebeurt wel vaak wanneer er tekorten of duidelijke problemen met de leerstofbeheersing zijn, maar niet systematisch. Het is niet duidelijk wat er gebeurt met de opmerkingen die de leerlingen geven bij de toetsen in de sjabloon. Evenmin lijken de leraren of de directie iets met de zelfinschatting te analyseren.

De leraren wijzen niet altijd op de spelfouten die leerlingen maken in hun toetsen, taken en laboverslagen. Het taalgebruik van de leraren is correct. Hun instructietaal is duidelijk en zij besteden zorg aan het ontwikkelen van een correct vakjargon.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

Het registratiedocument dat de directie hanteert, toont aan dat de leraren nascholen. Het aantal nascholingen dat elke leraar volgt, is sterk verschillend. De onderwerpen variëren: soms pedagogische thema's, maar meestal vaktechnische nascholingen.

De directie geeft het formele vakgroepoverleg vorm door een minimale vergaderfrequentie van drie vergaderingen per jaar op te leggen. Voor die vergaderingen is een sjabloon voor de verslagen. Daarin worden vaste agendapunten voorgesteld. De verslaggeving is eerder beknopt, maar toont wel aan dat de vakgroep overlegt over organisatorische, pedagogische en didactische thema's.

De ondersteunende tools die de directie aanreikt om voor kwaliteitsborging te zorgen, worden zo minimaal ingevuld, dat ze eerder een ballast betekenen dan een meerwaarde. Een reflectie-oefening is hier zeker aan de orde.

De vakgroep bestaat uit leraren met een zeer waardevolle en bovendien complementaire expertise. Dat sterkt het vertrouwen dat ze met beter doordachte instrumenten een kwaliteitsvolle verbetering van het aanbod en de evaluatie kunnen realiseren.

3.1.1.9 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. De basisgedachte is jongeren te leren samenleven
Doelgerichtheid	met respect voor elke medemens. Vanaf 2010 houdt de school een logboek bij met de plannen, de vorderingen en de actiepunten in het kader van de vakoverschrijdende eindtermen. Elk schooljaar staat een jaarthema centraal, onderverdeeld in maandthema's. De school tracht via diverse kanalen deze thema's onder de aandacht van de leerlingen en de leraren te brengen. Ze houdt een overzicht bij van het nastreven van de VOET binnen de vakken. Ze inventariseert tevens de intramurale en extramurale activiteiten, die telkens gelinkt zijn aan de VOET. De bedoeling is de eindtermen zo goed als mogelijk te integreren in de dagelijkse werking van de school.
Ondersteuning	De organisatiestructuur van de school functioneert vrij goed. De coördinator neemt het praktische en organisatorische werk op zich, verzorgt de communicatie en bewaakt het overzicht met oog voor mogelijke lacunes. De school vraagt de leraren om de VOET op te nemen in de jaarplanning van de vakken. De coördinator volgt dit op en ondersteunt de uitvoering ervan. De registratie van de buitenschoolse activiteiten zit in een VOET-jaarplan. Op basis van een globale inventaris wordt een beeld gecreëerd van de sterktes en zwaktes. Met mogelijke bijstellingen bewaakt en stuurt de coördinator het nastreven van de VOET bij alle leerlingen tijdens hun schoolloopbaan.

Doeltreffendheid	De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking. Ze is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot conclusies en bijstellingen. De school heeft een analyse van het nastreven van de VOET gemaakt op basis van de jaarplannen. De inventaris bevat zowel de vakken als de intra- en extramurale activiteiten. De leraren evalueren de inhoudelijke effecten van de VOET na afloop van een activiteit. Ook de leerlingen zijn regelmatig betrokken bij deze evaluatie. Jaarlijks volgt een evaluatie van alle activiteiten om hiaten in kaart te brengen en mogelijke alternatieven te zoeken. De VOET-coördinator werkt hiervoor samen met de collega-coördinatoren en de leraren.
Ontwikkeling	Er zijn een aantal professionaliseringsinitiatieven, maar de breedte en de effectiviteit ervan zijn beperkt. Een vorm van professionalisering gebeurt grotendeels via interne communicatie. Door de kleinschaligheid van de school verlopen de informatiedoorstroming en de opvolging vlot en vaak persoonlijk. De meeste leraren zijn op de hoogte van de VOET-werking en ze krijgen ondersteuning. De VOET-coördinator neemt deel aan netwerking met andere scholen. Externe vorming is vooral gericht op vergaderingen over activiteiten die zich in het kader van VOET aandienen.
Uitvoering Sociorelationele ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Zowel vanuit de vakken als vanuit de activiteiten komen deze eindtermen aan bod. Een belangrijke waarde die de school aan haar leerlingen wil meegeven is zorgzaamheid. De leerling leert zorg dragen voor zichzelf, voor anderen en houdt daarbij rekening met verscheidenheid. In dit kader organiseert de school diverse activiteiten die gericht zijn op het in groep kunnen functioneren. Kunnen omgaan met elkaar, pestgedrag voorkomen en gepast reageren zijn onderwerpen die regelmatig aandacht krijgen. Nochtans heeft de school geen overkoepelend zorgbeleid voor sociale en emotionele begeleiding. Relaties en seksualiteit is een jaarlijks terugkerend actiepoint.
Socio-economische samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Zowel vanuit de vakken als vanuit de activiteiten komen deze eindtermen aan bod. Vooral in de derde graad is het bereik ervan hoog; de andere graden blijven wat achter. De school tracht met een aantal projecten de diverse onderdelen van welzijn, economie en budgetbeheer onder de aandacht van de leerlingen te brengen.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het schoolbeleid van het Vrij Technisch Instituut van Kontich gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na. Ze maakt hierbij gebruik van analyses van interne en externe deskundigen om de risico's beter in te schatten. De preventieadviseur voert regelmatig controles uit en geeft het beleid ondersteuning met gemotiveerde adviezen. Over het algemeen heeft het beleid aandacht voor compenserende maatregelen of onderneemt de directie vrijwel onmiddellijk actie om de veiligheid van de leerlingen en het personeel te garanderen. Ze informeert het personeel over het veiligheidsbeleid via meerdere kanalen.

De organisatie van het welzijnsbeleid is op vele vlakken goed uitgewerkt. Het globaal preventieplan (GPP) en het jaaractieplan (JAP) bevatten essentiële inhoud om het veiligheidsbeleid en de risico's te beheersen. Het GPP geeft aan welke actiepunten gerealiseerd zijn. Toch is het aantal uitgewerkte risicoanalyses van mogelijke kritieke situaties nog te beperkt om het GPP en het JAP met diepgang te onderbouwen. Hoewel het jaarlijks budget beperkt is, voorziet het beleid in financiële middelen om de prioritaire actiepunten aan te pakken. Het CPBW (Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk) neemt de uitvoering van het veiligheidsbeleid ernstig. Uit de talrijke verslagen van het CPBW blijkt dat verscheidene veiligheidsaspecten ter sprake komen. De preventieadviseur is betrokken bij het aankoop- en indienststellingsbeleid, maar de ondertekening van de bestelformulieren gebeurt nog niet. Ook zijn nog niet alle machines in dienst gesteld. Vrijwel alle veiligheidsinstructiekaarten en MSDS-fiches (Material Safety Data Sheet) zijn beschikbaar.

Op 9 juli 2009 voerde de brandweer een controle uit van de schoolgebouwen. Uit het verslag blijkt dat onder andere de keuringen van de elektrische installaties, de compartimentering en de veiligheidsverlichting op tal van plaatsen niet voldeden. De brandweer gaf een positief advies met opmerkingen. De school heeft ondertussen verschillende verbeterpunten gerealiseerd. De resterende tekorten komen in de planning stelselmatig aan de beurt.

Alle documenten met betrekking tot de onderzoeksvragen van BVH, uitgezonderd het beheersplan ter voorkoming van legionella, zijn voorhanden. De verplichte controles en keuringen door de erkende diensten gebeuren met regelmaat en krijgen opvolging. De keuringsverslagen van de verwarmingsinstallaties besluiten dat de installaties goed werken. De planningsdocumenten tonen aan dat de inbreuken die vermeld staan in de keuringsverslagen van de elektrische laagspanningsinstallaties stelselmatig worden aangepakt. De controle van de ladders gebeurt efficiënt. De school beschikt over een geactualiseerde asbestinventaris, maar het advies van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer dient nog te gebeuren. De toiletten voor mannen en vrouwen zijn niet gescheiden. Er is een inventaris met de hoeveelheden van de gevaarlijke producten. Het onderhoud in de school is degelijk.

Globaal gezien geeft de schoolinfrastructuur een verouderde indruk waarbij verfraaiingswerken een mogelijke optie zijn om onder andere het comfort in sommige lokalen te verhogen. Ook meerdere lokalen en ateliers hebben nood aan een opfrisbeurt. Tijdens de doorlichting is ook vastgesteld dat de afbakening van de loop- en werkzones in de houtafdeling voor verbetering vatbaar is. In de machinezaal zijn tal van materialen gestapeld die de orde en netheid van het atelier hypothekeren. De beveiliging van de lintzaagmachine ontbreekt en de beveiligingskap van de paneelzaagmachine is aan vervanging toe.

De directie en veel personeelsleden leveren inspanningen om een nette en veilige leeromgeving voor de leerlingen te creëren. Omwille van de systematiek waarmee de school de tekorten opspoort en wegwerkt, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen om de resterende tekorten weg te werken. De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft haar visie op de evaluatiepraktijk uitgeschreven. De nadruk ligt op het regelmatig evalueren van de leerlingen om hun ontwikkeling en het onderwijsleerproces van dichtbij te kunnen volgen. Daarom streeft de school naar voldoende en representatieve evaluatiegegevens per rapportperiode.

Via het schoolreglement en een leeswijzer voor de ouders communiceert het beleid over de wijze waarop de school de prestaties van de leerlingen evalueert. De tekst beschrijft de verschillende vormen van evaluatie en de weging van de diverse onderdelen in het jaartotaal. De schoolleiding nam een aantal jaren geleden het initiatief om in heel wat richtingen en vakken enkel nog gespreid te evalueren. Op het einde van het schooljaar volgt voor een aantal vakken een eindproef. Hiermee peilt de leraar naar de verworvenheden gedurende heel het schooljaar. De resultaten van de eindproeven wegen niet zozeer door in punten, maar zijn bedoeld om bijkomende informatie te bieden voor een oriëntering. In de 2de en 3de graad van het tso evalueert de school de hoofdvakken via een combinatie van dagelijks werk en examens.

Bij de beoordeling van de stage ligt de nadruk op attitudes, terwijl de lijst van de geplande stageactiviteiten doorgaans andere doelstellingen bevatten. De evaluatiecriteria zijn niet duidelijk. Verschillende beoordelingsdocumenten zijn onvolledig of niet ingevuld. De procedure is niet gedocumenteerd en weinig transparant voor de leerlingen.

De evaluatie van de geïntegreerde proef bestaat uit de procesevaluatie, de beoordeling van het afgewerkte product en een mondelinge verdediging voor een jury. Niet elke studierichting voert deze procedure uit zoals ze beschreven staat. Het totaalcijfer bestaat soms enkel uit de beoordeling van de presentatie en het afgewerkte product.

De schoolleiding opteert voor een prospectieve deliberatie om de leerlingen veel kansen te bieden. Ze heeft de deliberatieprocedure vastgelegd als leidraad voor de klassenraden. Daarin komen zowel de schoolresultaten als het gedrag van de leerlingen aan bod. De school hanteert een systeem van vakantietaken en waarschuwingen om tekorten te remediëren en de slaagkansen in het volgende leerjaar te bevorderen. Ze heeft geen visie rond de evaluatie van huistaken.

De school verwacht dat vakgroepen en individuele leraren binnen deze krijtlijnen hun evaluatiepraktijk uitwerken en hierbij de leerplangerichtheid voorop stellen.

Ondersteuning De schoolleiding ondersteunt de evaluatiepraktijk met een aantal documenten. De leraren nemen toetsen af via een opgelegd sjabloon waarin ze de puntenverdeling en de geëvalueerde leerplandoelstellingen kunnen noteren. Heel wat leraren vullen deze documenten onvolledig in. Bovendien ontbreken voor de meeste vakken de evaluatiecriteria. Daardoor is de evaluatie beperkt transparant. Leerlingen kunnen op dit document reflecteren over hun voorbereiding van de toetsen en de leraar kan feedback en remediëring noteren. Ook hiervan maken heel wat leraren niet of beperkt gebruik. De meeste vakgroepen maakten geen afspraken over het aantal evaluatiemomenten per rapportperiode.

In de eerste graad evalueren de leraren de algemene attitudes klassikaal. In de tweede en de derde graad kan een individuele leerling een attest verdienen indien zijn attitude goed is. Door aandacht te schenken aan de attitudevorming van de leerlingen wil de school de slaagkansen van leerlingen in hun opleiding, in het vervolgonderwijs of op de werkvloer verhogen. De meeste vakgroepen hanteren echter geen objectieve meetsystemen voor vakgebonden attitudes.

Leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen genieten bij het afleggen van examens van compenserende of dispenserende maatregelen.

Het elektronische platform ondersteunt de rapportering. De leraren geven punten, feedback en remediërende commentaren digitaal in. Het systeem berekent het jaartotaal via de afgesproken gewichten. Daardoor staan de leraren onvoldoende stil bij het aandeel van de leerplancomponenten in het jaartotaal. De school hecht veel belang aan vakgerichte en remediërende rapportcommentaren. De rapporten bevatten echter veelal vaststellende commentaren, zonder gerichte feedback op basis van de leerplandoelstellingen. De ouders hebben toegang tot het elektronische platform zodat ze de resultaten kunnen opvolgen. Bij het rapport ontvangen ze een leeswijzer.

De rapportering over de eindresultaten is conform de regelgeving. De notulen van de delibererende klassenraad zijn volledig, maar de B- en C-attesten zijn veeleer beperkt gemotiveerd. De directie noteert in haar visie dat ze staat voor prospectief delibereren. Dat staat in contrast met de richtlijnen voor de gip waarin staat dat de leerlingen meestal een C-attest krijgen als ze niet slagen voor de gip. Ook de gewoonte om enkel te clausuleren voor de eigen studierichtingen past niet in die visie. Hierdoor kunnen leerlingen terecht komen in richtingen waar ze weinig kans op slagen hebben. De adviezen op het eindrapport zijn algemeen en bevatten onvoldoende verwijzingen naar de individuele loopbaanbegeleiding.

Doeltreffendheid De vakgroep is verantwoordelijk voor het bewaken van de representativiteit, de validiteit en de betrouwbaarheid van de evaluatie. Omdat het beleid dit niet grondig genoeg opvolgt, is de leerlingevaluatie voor heel wat vakken onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Binnen de meeste vakgroepen zijn er onvoldoende afspraken over het aantal evaluatiemomenten, het gewicht van basis- en uitbreidingsleerstof en de verhouding tussen kennis en vaardigheden. Hierdoor is de gelijkgerichtheid in verband met de evaluatiepraktijk binnen de vakgroepen onvoldoende.

De school stimuleert de kwaliteitscontrole van de vakgroepwerking. Ze biedt een zelfevaluatiesysteem aan waarmee elke vakgroep de kwaliteit van zijn werking en van de evaluatiepraktijk kan evalueren. De meeste leraren vullen deze tool plichtsbewust in. Maar het beleid ondersteunt het efficiënt gebruik van de kwaliteitstool onvoldoende, zodat de brede implementatie van de kwaliteitszorg niet doeltreffend is.

Ontwikkeling De schoolleiding legt de verantwoordelijkheid voor de implementatie van de visie bij de vakgroepen. Zij kunnen hierbij de ondersteuning van de pedagogische begeleiding inroepen. Verschillende vakgroepen bezitten echter onvoldoende expertise om de evaluatiepraktijk zo te organiseren dat de visie van de school en van de leerplannen gerealiseerd kan worden. De noden voor het optimaliseren van de evaluatiepraktijk zijn nog weinig in kaart gebracht. Daardoor is het professionaliseringsbeleid onvoldoende gericht op de groei naar deskundigheid in dit domein.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het dagelijks bestuur bestaat uit de directeur, de drie graadcoördinatoren (graadco's) en de technisch adviseur coördinator (TAC). De directeur heeft het ambt nog maar vanaf dit schooljaar opgenomen. Daarvoor was ze betrokken in het beleid als graadcoördinator. Ze is dus goed vertrouwd met de visie en de cultuur van de school.

De directeur en de TAC werken hecht samen. De TAC trekt alle beslissingen op vlak van materiële uitrusting en veiligheid naar zich toe. De expertise van beide directieleden is complementair. Hun taakverdeling is duidelijk en ze blijven voortdurend met elkaar afstemmen door frequent overleg. De graadcoördinatoren werken aan de pedagogisch-didactische aspecten van het schoolgebeuren: de zorg, de leerbegeleiding, de coördinatie van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) en de aanvangsbegeleiding. De technisch adviseur (TA) heeft de helft van zijn opdracht ter beschikking voor zijn taken. Zijn rol varieert van eerder uitvoerend werk, zoals aankopen, onderhoud en herstellingen tot deelname in het beleid.

De directeur probeert een opendeurstijl te onderhouden. Ze zoekt in de praktijk naar een evenwicht tussen een goede bewaking van de processen en een voldoende spontaniteit, autonomie en vertrouwen in de leraren, de vakgroepen en de andere medewerkers.

De directie bespreekt op personeelsvergaderingen alle lopende werkpunten. Veel van de mededelingen komen ook nog in elektronische berichten terug. De kleinschaligheid van de school laat toe dat overleg vaak informeel blijft, maar toch voldoende doeltreffend is.

De directie deelt een beleidsplan met het personeel via het schoolplatform. Dat beleidsplan omvat de operationele doelen. Het is recent bijgewerkt en geactualiseerd. De directeur plant een tussentijdse evaluatie ervan om het uit te breiden met meer meetbare en tijdsgebonden doelen.

De directie maakt functiebeschrijvingen voor alle medewerkers. Die zijn zichtbaar op het digitale schoolplatform en ze komen ter sprake tijdens de functioneringsgesprekken. Ook een bottom-up evaluatie is een vast deel van de functioneringsgesprekken. De directeur beschikt over een sjabloon om die gesprekken vorm te geven. Ze heeft sinds haar recente indiensttreding nog geen functioneringsgesprekken gevoerd. Toch geeft zij blijk van voldoende zelfreflectievermogen om groeikansen te detecteren en haar eigen functioneren te blijven verbeteren.

Visieontwikkeling De school heeft haar visie gevormd rond twee belangrijke pijlers. De school wil zich profileren als een sterke STEM-school, in de hoop op meer waardering voor het technisch en beroepsonderwijs in Vlaanderen. De tweede pijler is de zorg voor het welbevinden van elke leerling en elk personeelslid. De missie en de visie daarrond zijn gedragen door het hele korps en herkenbaar aanwezig in veel documenten van het schoolbeleid. In het pedagogisch project legt de school de nadruk op een brede vorming en een persoonlijke begeleiding. Die vorming moet gelijke tred houden met de snel ontwikkelende technologie.

Om zich binnen de scholengemeenschap naar voor te schuiven als een vooruitstrevende STEM-school, wil de school alle domeinen van STEM belichten in de projecten die ze in de eerste graad aanbiedt aan de leerlingen. Die aanpak is in overleg met het korps ontwikkeld. De evaluatie van die projecten is recent gemaakt en de ambitie is om de projecten ook op die manier in de tweede en de derde graad aan te bieden. Het is een blijvende bezorgdheid van de directie om voor voldoende middelen te zorgen en de ontwikkelingen op wetenschappelijk en technologisch vlak te volgen.

Een zichtbaar voorbeeld van het tweede deel van de missie zijn de tips die de school geeft aan de leerlingen om met meer succes hun schoolloopbaan te beleven. Die tips gaan over houding en leerstrategieën. Goede attitudes beloont de school voor al haar leerlingen met een attest. Er is een attest op maat van de leerlingen van de eerste graad en op maat van de leerlingen van de tweede en de derde graad. De school wil met een positieve stimulans de ontwikkeling van goede attitudes aanmoedigen.

Het kwaliteitszorgteam evalueert regelmatig of de visieteksten nog verwoorden wat er leeft binnen het korps. Zo bevestigde een recente reflectieoefening de bruikbaarheid van de visietekst evaluatiebeleid.

Besluitvorming De structuur van de participatieorganen geeft de indruk dat de formele deelname van het korps eerder gering is. Veel van deze organen worden bemand door het directieteam en door relatief weinig andere participanten. De kleine omvang van de school en de nabijheid bij het personeel van directieleden en de leden van het kwaliteitszorgteam zorgen daarnaast wel voor een vlot informeel overleg.

Het kwaliteitszorgteam (KZT) bestaat uit de directieleden, de preventieadviseur (PA), de graadco's en twee leraren. Het is de belangrijkste denktank van de school. Dit overleg, samen met de vergaderingen van de graadco's afzonderlijk, vormen in grote mate het beleid van de school.

De school heeft op dit ogenblik geen pedagogische raad. Het KZT neemt die taak op zich. Verder zijn er in de school alle formeel verplichte overlegorganen. De schoolraad en de ouderraad vergaderen voldoende frequent. Zij nemen respectievelijk de meer formele aspecten van het schoolgebeuren en de praktische dingen op, zoals de recente verfraaiing van de refter. De leerlingenraad verzamelt de klasvertegenwoordigers van alle klassen. Nieuwe ideeën van het beleid worden daar getoetst bij de leerlingen. Hiervan worden niet altijd verslagen gemaakt. De leerlingenraad had inspraak bij de verfraaiing van de speelplaats. Het comité voor preventie en bescherming op het werk is reglementair samengesteld en functioneert voldoende.

In de school zijn geen formele werkgroepen meer. Die waren vroeger opgericht en realiseerden onder meer het toetsensjabloon en de studierichtingsprofielen. Die laatste zijn lijsten van competenties die een goede leerling van de studierichting moet bezitten. De leraren evalueren deze lijsten twee keer per jaar en rapporteren ze aan de leerlingen.

Voor de bewaking van de GOK-doelstellingen ontwikkelde de school een zekere datageletterdheid. Andere operationele doelen formuleert ze niet vaak voldoende specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdsgebonden (SMART). Ze bewaakt de doeltreffendheid veeleer door genomen beslissingen na verloop van tijd opnieuw te evalueren. Die evaluatie gebeurt vaak informeel op basis van gesprekken. De directie waakt erover om in die gesprekken voldoende aandacht te geven aan de verschillende personeelsleden.

De directie werkt ook aan een betere ondersteuning van de vakgroepwerking. Zij wil daarvoor nieuwe verslagsjablonen creëren. In die nieuwe ontwikkeling houdt de directeur bij wat de vorderingen in het overleg zijn. Voor elke vergadering die telkens op een van de drie afgesproken momenten plaatsvindt, komt er een aangepast sjabloon met de actuele topics. Er blijft ruimte voor bijkomende agendapunten.

Kwaliteitszorg

De directie moedigt de vakgroepen aan om gebruik te maken van een aantal tools om de kwaliteitszorg te ondersteunen. Een daarvan is een zelfevaluatie-instrument dat de pedagogische begeleidingsdienst ontwikkelde. De vakgroepen kunnen zichzelf inschalen op verschillende vlakken. De schalen variëren van fragmentarisch werken of ad hoc acties tot uitmuntende cyclische kwaliteitsbewaking. Ze kunnen werkpunten afleiden uit die reflectieoefening om verder te groeien.

De vakgroepen krijgen ook balanced scorecards (BSC) aangereikt. Daarin proberen zij de factoren te bepalen die de vakgroepwerking op kritische manier beïnvloeden.

De toetsensjabloon moet de zelfreflectie bij leerlingen aanmoedigen. De sjabloon geeft ook ruimte aan opmerkingen van de leraar. Hij kan remediërende suggesties noteren en de problemen bij het verwerken van de leerstof nauwkeuriger duiden.

Recent gebruikt het KZT de pdca-cyclus (plan, do, check, act) om het cyclische karakter van kwaliteitszorg aan te duiden in al haar activiteiten. De directie benadrukt het belang van die instrumenten in veel van haar communicatie via personeelsvergaderingen, berichten en overleg.

Bij de vaststellingen gedurende het onderzoek blijkt dat het doeltreffend gebruik ervan erg wisselt. Vaak worden de tools zo minimaal ingevuld dat ze geen doel kunnen treffen. In de documenten wordt de inschaling soms letterlijk overgenomen uit de rubrics. Van enige diepgang in de reflectieoefening is weinig sprake. De BSC's blijven in een aantal vakgroepen beperkt tot de berekening van het percentage aanwezigen bij de vergadering en de toets-sjablonen worden vaak enkel door de leerlingen ingevuld, zonder dat die gegevens geanalyseerd worden.

De directie neemt zich als werkpunt voor dat het belang van de instrumenten, de goede manier om ze te gebruiken en de analyse van de verzamelde gegevens de onderwerpen moeten vormen van een volgend ontwikkelingstraject.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De materiële uitrusting voor techniek in de B-stroom.
- De planmatige aanpak voor de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het geëngageerde lerarenteam.
- Het gestructureerde leef- en leerklimaat.
- De gedrevenheid om leerlingen optimale ontplooiingskansen te geven.
- De zorg voor de leerlingen en de aandacht voor hun welbevinden.

Wat betreft het algemeen beleid

- De toegankelijkheid van het beleid.
- De aandacht voor kwaliteitszorg.
- De duidelijke taakverdeling binnen het directieteam.
- Het participatieve beleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het implementeren van het geïntegreerd projectmatig werken.
- De afstemming van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen.
- De ondersteuning van de leerplanrealisatie met actuele uitrusting in sommige vakken.
- De verfraaiing van de schoolinfrastructuur.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- Het talenbeleid op vakniveau.
- De advisering en clausulering in functie van een doelgerichte loopbaanbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De doelgerichte ondersteuning en opvolging van de vakgroepen.
- De ondersteuning voor een bredere implementatie van de kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Nederlands in de eerste graad in de A-stroom (opvolging inspectie).
- De leerplanrealisatie voor Frans in tso tweede graad en derde graad (opvolging inspectie).
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor het specifieke gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Basismechnica (opvolging inspectie).
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor het specifieke gedeelte in bso tweede graad in de studierichting Hout en bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (opvolging inspectie).
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor het specifieke gedeelte in tso derde graad in de studierichting Mechanische vormgevingstechnieken (opvolging inspectie).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Nederlands	
Graad 1 Industriële wetenschappen	Nederlands	
Graad 1 Mechanica-elektriciteit	Nederlands	
Graad 2 BSO Hout		specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Basismechanica		specifiek gedeelte
Graad 2 TSO Elektromechanica	Frans	
Graad 2 TSO Elektrotechnieken	Frans	
Graad 2 TSO Industriële wetenschappen	Frans	
Graad 2 TSO Mechanische technieken	Frans	
Graad 3 BSO Houtbewerking		specifiek gedeelte
Graad 3 TSO Mechanische vormgevingstechnieken		specifiek gedeelte

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **09-12-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marc SMEULDERS de inspecteur-verslaggever	K. GEERINCKX de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	